

Sayı : 54045643-610- **2432**
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

22/07/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 01.07.2014 tarihli ve 43452547-120.00-185657 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Manisa Milletvekili Erkan AKÇAY'a ait 7/46171, 7/46172, Yozgat Milletvekili Sadir DURMAZ'a ait 7/46173, İstanbul Milletvekili Şafak PAVEY'e ait 7/46174, İstanbul Milletvekili Umut ORAN'a ait 7/46175, Ankara Milletvekili Levent GÖK'e ait 7/46176 ve Tekirdağ Milletvekili Candan YÜCEER'e ait 7/46177 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER :
1-Önerge görüşleri (11 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi :Levent GÖK
Ankara Milletvekili
Esas No :7/46176

Türk sporunda Atatürk'ün adına düzenlenen yarışmalar ve futbol maçları, hiç kuşkusuz çok ayrı bir anlam ifade eder. Bu yarışmaların arasında en eskisi, 1927 yılından beri yapıla gelmekte olan Gazi Koşusu 'dur.

Atatürk Ankara'yı modern bir başkent haline getirmek istemiştir.

Genç Türkiye Cumhuriyeti'nin tarihinde, 1923 yılını izleyen ilk on yılın, bir başka önemi vardır. Devrimlerin kısa aralıklarla birbirini izlediği o yıllar, aynı zamanda günlük yaşamımızı renklendiren pek çok 'ilk'in yaşandığı yıllardır.

- İlk millî futbol maçımız 1923'te oynanır,
- Yine 1923'te Türk Seyyahin Cemiyeti (Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu) kurulur,
- 1926'da 'Karadeniz' gemimiz ilk seferine çıkar,
- 1927'de ilk nüfus sayımı yapılır,
- 1929'da Feriha Tevfik Hanım ilk Türkiye Güzeli' seçilir,
- İlk filmlerimiz o yıllarda çevrilir,
- İlk dans mekteplerimiz yine o yıllarda açılır.
- İlk modern at yarışları da, 1927 yılından itibaren, Ankara'da koşmaya başlanır.

Cumhuriyet'in ilk yıllarında da, gerek yurt savunmasında, gerek ulaşımda atın büyük önemi vardır. Ne yazık ki, Kurtuluş Savaşı'nın ardından, işgal kuvvetleri işe yarar atların büyük birçoğunu alıp götürdüklerinden, at yetiştiriciliği büyük bir darbe yemiştir. Bu nedenle, devlet eliyle yurttaki at ırkını bir an önce ıslah etmek, at sayısını çoğaltmak, atıcılığın yayılmasını sağlamak gerekmiştir.

Cumhuriyet ile birlikte, eski haraların yenilenmesine girişilir. Bu arada pek çok yerde yeni haralar açılırken, özellikle Irak, Suriye gibi güney komşularımızdan kaliteli ve güzel safkan Arap damızlıklar satın alınarak bu yetiştiricilik merkezlerine dağıtılır.

Ankara Hipodromu, modern bir yapı olarak Atatürk'ün emir ve direktifleriyle ünlü İtalyan mimarı Viotti Violli tarafından inşa edilmiştir.

Atatürk, Türkiye'de atıcılığı ve yarışçılığı teşvik amacıyla kurulan "Yarış Islah Encümeni" ni de önemli ölçüde desteklemiştir. Bu Encümenin ricası üzerine adına bir "Gazi Koşusu" nun yapılmasına 1926 yılında memnurlukla izin vermiştir.

Sadece 3 yaşındaki İngiliz atlarının hayatlarında bir kez koşabildiği bu yarış Türk yarışçılık dünyasının en önemli klasik koşusu halini almış ve "GAZİ KOŞUSU" 1927 yılından itibaren Türk yarışçılığına renk katmaya başlamıştır.

İngiltere yarışçılık aleminde "Derby" ne ise, bugün Türk Yarışçılığında da "Gazi Koşusu" odur ve bu önemli koşu 1927 yılından bu yana aralıksız gerçekleştirilmektedir. Yarış dünyamızın en büyük klasığı ve prestijlisi olan Gazi Koşusu'nun armağanı, Atatürk'ün at üzerindeki gümüş heykelidir.

43

Ünlü heykeltıraş Şadi Çalık'ın eseri olan bu heykel, 1970 yılından beri Gazi Koşusu galiplerine verilmektedir.

Atatürk son olarak 18 Ekim 1936 günü Ankara'da at yarışlarını izlemiştir. Ankara Hipodromu'na gelen Büyük Atatürk, şeref tribününden Sonbahar Yarışları'nın üçüncü hafta koşularını ilgiyle takip etmişti. Hipodromu dolduran büyük halk kalabalığı gelişlerinde olduğu gibi gidişlerinde de Ata'ya karşı büyük sevgi gösterilerinde bulunmuştur.

Ankara'nın ilk hipodromunun kısa zamanda yetersiz kalması ve yerine 1936'da büyük Ankara Hipodromu'nun inşa edilmesiyle, bütün yarışlar bu yeni hipodroma alınır. Böylece Gazi Koşusu da bu yeni hipodromda koşmaya devam eder. Bu hipodromun da yıllar sonra, 1979 sonunda kapatılması üzerine, ertesi yıldan itibaren, bu büyük koşunun İstanbul Veliefendi Hipodromu'nda koşulmasına başlanmıştır.

ABD'de Kentucky Derby Koşusu, İngiltere'de Altın Kupa, Kraliyet Kupası; Avustralya'da Melbourne Kupası; Yeni Zelanda'da Derby Koşuları; Fransa'da Büyük Paris Koşusu, Zafer Takı Ödüllü Koşusu gibi dünyanın en ünlü koşuları bu ülkelerin tarihsel geçmişlerine bir saygı içeriğine sahip paralel bir konumlandırma ile ülkelerin ulusal niteliklerini, özelliklerini en iyi biçimde gelecek kuşaklara yansıtma işlevine sahiptir.

Ankara son yıllarda Ankara'yı Ankara yapan simgelerinden bir bir kopartılmaktadır.

Ankara'nın içi boşaltılmaktadır. Ankara'nın marka değeri giderek düşmektedir. Başkent Ankara tarihsel önemi ve sahip olduğu değerler yönünden özenle korunması gerekirken, önemini ve değerini hiçe sayan uygulamalarla karşı karşıya bırakılmaktadır.

Gazi Koşusu Ankara'da yapılırken, bir ay öncesinden büyük bir heyecanla atlar konuşulur, herkes giyeceği elbiseyi düşünmeye başlar, yarış günü hipodrom bir bayram ve şölen yerine dönerdi.

Ne yazık ki, Gazi Koşusu tamamen ekonomik sebeplerle İstanbul'a alındı ve Gazi Koşusunun ruhu kaybedildi.

Ankara Hipodromu, Atatürk Orman Çiftliği arazisi üzerinde yapılmıştır. Gazi Koşusunun başlangıç yıllarındaki heyecanı ve ruhuyla yine Ankara'da, Atatürk'ün miras bıraktığı Atatürk Orman Çiftliği arazisi üzerinde yapılmış modern hipodromda yapılması; Ankara'nın marka değerinin korunması açısından önemli olduğu gibi, Gazi koşusunun ruhuna ve özüne uygun olup Atatürk'e saygının da bir gereğidir.

Bu bağlamda;

SORU) Ankara'nın marka değerinin korunması,

Tüm Ankaralıların Gazi Koşusunun yeniden Başkent Ankara'da yapılması konusundaki beklentilerinin karşılanması,

Tarihsel önemi ve özelliği açısından,

Gazi Koşusunun tekrar Ankara'da yapılması ve gereğinin yerine getirilmesi konusunda ilgililere bu doğrultuda bir talimat verecek misiniz? Sorumluluğunuzun gereğini yapacak mısınız?

14

CEVAP) Ankara Hipodromu 1934 yılında kurulmuş olup, 1954 yılından itibaren yarış müessesesi olan Türkiye Jokey Kulübü ile Ankara Belediye Başkanlığı ve Özel İdare Müdürlüğü arasında kira sözleşmeleri yapılarak at yarışları bu anlaşma ve sözleşme çerçevesinde yürütülmüştür.

Ankara Belediyesi ile 08/04/1990 tarihine kadar devam edecek olan sözleşme mevcut olduğu halde, dönemin Ankara Belediye Başkanlığından alınan 31/7/1979 tarih ve 1507/25 sayılı yazıda, şehir hipodromunun “ATATÜRK Kültür Merkezi ve Rekreasyon Alanı” olacağı bildirilmiş, ayrıca bu durum Resmi Gazete’de ilan edilmiş olduğundan, 1979 Ankara yarışlarının bitim tarihi olan 24/06/1979 tarihinden itibaren Belediye’ye teslimi istenmiştir.

Türkiye Jokey Kulübü ile Ankara Belediye Başkanlığı arasında sözleşme ihtilafı devam ederken bu koşullar altında 1980 yılında Ankara yarışlarının yapılamayacağı 10/8/1979 tarih ve 5908 sayılı yazımızla Belediye Başkanlığına bildirilmiştir.

Ankara Belediyesi konuyu mahkemeye intikal ettirmiş ve mahkeme sonucunda söz konusu sahanın Belediye’ye teslimine karar verilmiştir. Türkiye Jokey Kulübü Başkanlığı tarafından Yargıtay yapılan itiraz sonucunda, karar esastan bozulmuş ve anlaşma esaslarına göre hipodrom kum-çim pist ve orta sahası Jokey Kulübüne verilmiştir.

Ancak, Ankara Belediyesi tarafından hipodrom ve saha başka amaçla kullanılmaya başlanmıştır. Yargıtay’ın mahkeme kararını esastan bozması üzerine Belediye tashihi karar talebinde bulunmuş ise de Yargıtayca bu talep red edilmiştir. Bunun üzerine mahkeme de dava yeniden görülerek Türkiye Jokey Kulübü lehine sonuçlanmıştır.

Bakanlığımız ve Türkiye Jokey Kulübü tarafından konu ile ilgili olarak üst kurumlar ve Belediye Başkanlığı ile diğer paydaşlar nezdinde yapılan tüm girişim ve çabalardan bir sonuç alınamamış ve 1927 yılından 1979 yılına kadar Ankara Şehir Hipodromunda yapılan GAZİ koşusu ile birlikte birçok klasik koşu İstanbul Veliefendi Hipodromunda icra edilmeye başlanılmıştır. Bu gelişmeyle birlikte atçılık sektörünün merkezi de İstanbul’a taşınmak durumunda kalmıştır.

Ankara’da at yarışlarının yapılmaması, yarışçılığımızın gelişmesi ve halkımızın isteklerinin karşılanması amacıyla yeni bir hipodrom yapılması çalışmalarına başlanılmış ve ATATÜRK Orman Çiftliği’ne ait arazi kiralanarak, 75.Yıl Ankara Hipodrom Tesisleri inşa edilmiş ve 1998 yılında at yarışlarının yapılmasına başlanılmıştır.

Bu tarihten itibaren de “6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanun” ve buna bağlı olarak çıkarılan tüzük ve mevzuat hükümleri çerçevesinde hazırlanarak, yarış otoritesi Bakanlık Makamı tarafından tasdik edilerek uygulamaya konulan yarış programlarına göre bir çok klasik koşu (Cumhuriyet Kupası Koşusu, Cumhurbaşkanlığı Kupası Koşusu, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Kupası Koşusu ve sair) İstanbul’dan Ankara’ya alınmıştır.

İstanbul yıllar içinde; tarihi, nüfusu, ekonomik yapısı, Veliefendi Hipodromu’nun merkezi konumu, halkın at yarışlarını sahiplenmesi ve atçılık sektörün önemli bir kısmının İstanbul civarında yoğunlaşması ile ülkemiz atçılığının merkezi haline gelmiştir.

Bu çerçevede, her yıl at yarışları programları, hipodromlar bazında günün (ekonomik, sosyal ve kültürel) koşulları, tüm paydaşların görüş ve teklifleri göz önünde bulundurularak hazırlanmakta ve uygulamaya konulmaktadır.

